

29.8.2016

Oikeusministeriö
Catharina Groop
oikeusministerio@om.fi

Lausuntopyyntö Dno 10/69/2014, 28.6.2016

Korruptioepäilyistä ilmoittavien henkilöiden suojelua selvittäneen työryhmän mietintö

Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue (myöh. työsuojeluviranomainen) esittää käsityksensä mietinnön sisällöstä seuraavaa:

Työsuojeluvalvonnassa korruptioon liittyvät yhteydenotot ovat verrattain harvinaisia. Toistamatta aiemmassa lausunnossa esittämäämme, haluamme kiinnittää työryhmän huomiota muutamiin, lähinnä ilmoittajan tietojen salassapitoon liittyviin mietinnön kohtiin. Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 10 §:ssä säädetään sanamuotonsa mukaisesti ilmoittajatietojen salassapidosta, kun työsuojeluviranomaiselle on tehty ilmoitus työpaikan turvallisuutta tai terveellisyyttä koskevasta puutteellisuudesta tai epäkohdasta tai muusta sen valvontaan kuuluvien säännösten epäilyistä rikkomisesta. Koska kysymys on perusoikeutenakin turvatus viranomaisen toiminnan julkisuudesta, tulee lainkohtaa tulkita suppeasti. Näin ollen saatetaan tulla tilanteeseen, jossa ilmoitus ei varsinaisesti koskekaan työsuojeluviranomaisen valvomaan lainsäädäntöä, eikä valvontalain ilmoittajan suoja säännös tulekaan sovellettavaksi. Kysymys on akateeminen, eikä ole konkretisoitunut, koska yhteydenotot liittyvät aina työsuhteen päättymiseen tai vastaavaan edunmenetykseen, jolloin liittynyt työsuojeluviranomaisen valvomaan lainsäädäntöön on olemassa.

Niin ikään haluamme nostaa esiin osin puutteellisen kirjauksen kohdassa 5.2.1., jossa todetaan, että "ilmoittajan henkilöllisyys saadaan kuitenkin luovuttaa, jos se on valvonnan kannalta tarpeellista." Näin ei toki ole, vaan lainkohta edellyttää lisäksi henkilön suostumista tietojen luovuttamiseen. Usein valvonta kuitenkin edellyttää yksittäisen asiakkaan asiassa henkilöllisyyden ilmaisemista, jotta asiaa voidaan ylipäänsä selvittää. Tällöinkin tietojen käyttöön pyydetään ilmoittajan lupa.

Toinen huomionarvoinen muistion kohta liittyy työsuojeluviranomaisen toimivaltaan. Kohdassa 4.2.3. (s. 54) todetaan, että "työsuojeluviranomaiset voivat suojata vain työ- ja virkasuhteessa olevaa ilmoittajaa. Jos ilmoittaja (perustelusti tai perusteetta) on irtisanottu, työsuojeluviranomaisilla ei ole mahdollisuuksia suojata häntä." Toimivalta ulottuu kuitenkin myös tilanteisiin, jossa työ- tai virkasuhde on jo päättynyt. Yhdenvertaisuuslain valvontaa tehdään nimennomaan usein palvelussuhteen päättymisen jälkeen, jolloin työsuojelutar-

29.8.2016

kastaja antaa ohjeistusta työnantajalle vastaisuuden varalle ja toisaalta viranomainen arvioi työnantajan toimien rikosoikeudellista ulottuvuutta ja todennäköiset perusteet epäillä rikosta –kynnystä.

Luonnollisesti ilmoittajan suoja jatkuu myös palvelussuhteen päättymisen jälkeen ja koskee myös muita ilmoittajia kuin palvelussuhteen osapuolena olevia.

Työsuojeluviranomainen haluaa lisäksi korostaa sen laajaa tarkastusoikeutta työskentelypaikoilla ja kattavaa valvontaverkostoa. Valvonnassa ja viranomaisyhteistyössä nousevat aika ajoin esille tilanteet, joissa muu valvontaviranomisen tarvitsee ikään kuin tekosyn saapua yrityksen tiloihin tai tutustua asiakirjoihin. Käsityksemme mukaan juuri korruption vastaisessa toiminnassa saatetaan eteen tulla tarve edellä kuvatulle ”troijalaiselle hevoselle”.

Lisätietoja

Lakimies Aki Eriksson, puh. 0295 016 254

Johtaja

Kaarina Myyri-Partanen

Lakimies

Aki Eriksson

Jakelu

Oikeusministeriö